

Bronisław Gładysz

1908-1974

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1930 r., kapitan żeglugi wielkiej, pilot portowy, wykładowca, autor podręczników.

Urodził się 14 września 1908 r. w Pilczynie Nowym (powiat Garwolin), w rolniczej rodzinie Onufrego i Józefy z Paziewskich. Edukację, rozpoczętą w garwolińskich szkołach, kontynuował (dorabiając korepetycjami) w Gimnazjum Władysława Giżyckiego. Maturę zdał w 1926 r. i został studentem Wydziału Filozoficzno-Matematycznego Uniwersytetu Warszawskiego, ale po roku przeniósł się na Wydział Nawigacyjny Szkoły Morskiej w Tczewie. Ukończył ją w 1930 r. i poszedł do wojska – służbę odbywał w Szkole Podchorążych Marynarki Wojennej w Toruniu, we Flotylli Pińskiej oraz na okrętach wojennych w Gdyni.

W 1932 r. zamieszkał w Gdyni i w tym samym roku otrzymał dyplom porucznika żeglugi małej¹. Pracował na statkach GAL-u („Kościuszko”, „Pułaski”), stopniowo awansując. W 1936 r. został kapitanem za-

głowego szkunera „Marie-Alice”, którego armatorem był żeglarz Antoni Stankiewicz. Pływał po Zatoce Gdańskiej i do Kłajpedy przez rok, do czasu, aż jacht się zepsuł, właścicielowi zabrakło środków na remont i armatorem został Morski Urząd Rybacki². Bronisław Gładysz, który w tym czasie otrzymał dyplom kapitana żeglugi wielkiej, został pilotem portowym.

W lipcu 1939 r. ożenił się z pielęgniarką Leokadią Goleniewską. Miesiąc później został zmobilizowany – kampanię wrześniową odbywał początkowo na jednostkach pływających na Zatoce, następnie w ramach batalionu morskiego na lądzie (obrona Oksywiu) – jako dowódca plutonu, następnie kompanii. Wzięty do niewoli, zbiegł tego samego dnia i ukrywał się w Warszawie oraz okolicy. Żona, jak bardzo wielu gdynian, została z Gdyni wysiedlona do Generalnego Gubernatorstwa. Małżonkom udało się spotkać w marcu 1941 r. i wyjechał do Zambrzykowa w powiecie garwolińskim. W 1942 r. został zamordowany jego ojciec, skazany przez niemieckiego okupanta na karę śmierci za to, że przed wojną schwytał i oddał w ręce władz niemieckich sabotażystów. W lutym 1944 r., gdy przebywał u matki i siostry, żona z całą jej rodziną została rozstrzelana przez Niemców za ukrywanie rannego partyzanta. Podczas Powstania Warszawskiego zginęła siostra, a matka została kaleką.

Tak dramatyczne przeżycia wojenne stały się przyczyną ciężkiej choroby, z którą borykał się przez pięć pierwszych powojennych lat, dzięki pomocy kolegów wysłany do sanatorium³.

Od 1951 r. do 1957 r. był starszym inspektorem w Urzędzie Morskim oraz ekspertem w zakresie dewiacji kompasów Polskiej Izby Handlu Zagranicznego. W 1955 r. powstały pierwsze jego podręczniki: „Meteorologia

1 „Dziennik Bydgoski” 18.08.1932, nr 188, s. 4.

2 „Marie-Alice” – pierwszy polski statek-przetwórnia, „Wiadomości Rybackie” 2016, nr 9/10.

3 Biogram napisany w 1955 r. przez Bronisława Gładysza, w zbiorach Sali Tradycji UM – D/2369.

dla żeglugi morskiej”, „Poradnik ratownika” i „Poradnik rybaka”.

W 1958 r. ożenił się z Wandą Mokwą i na krótko wrócił na morze. Był starszym oficerem na „Batorym”, potem kapitanem młodszego „Lechistanu”.

W 1962 r. został w Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni wykładowcą nawigacji, dekiacji i meteorologii. Jako wybitny fachowiec „posiadał zalety wychowawcy umiającego pobudzić inicjatywę i dociekliwość podopiecznych”⁴.

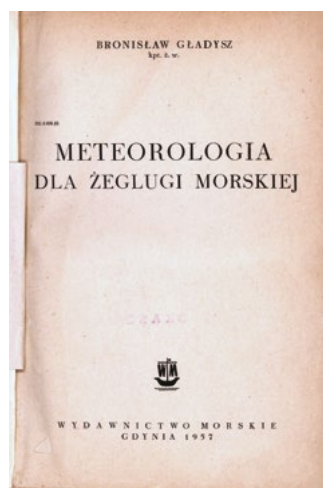
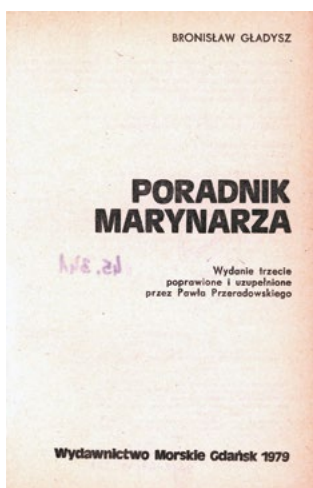
We wrześniu 1969 r. przeszedł na emeryturę i pracował nad kolejnymi podręczni-

kami: przygotował wydanie „Poradnika marynarza” i „Poradnika ratownika”, pracował też nad „Żeglugą w lodach”.

Zmarł 8 lipca 1974 r., spoczął na Cmentarzu Witomińskim. „W zmarłym tracimy wybitnego specjalistę w dziedzinie nawigacji, oddanego współpracownika i szlachetnego człowieka”⁵ – napisał w nekrologu rektor WSM prof. dr kpt. ż.w. Daniel Duda (abs. WN z 1955 r.).

W latach powojennych Bronisław Gładysz otrzymał m.in. Złoty Krzyż Zasługi, Złotą i Srebrną Odznakę „Zasłużony Pracownik Morza”.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; Ewa Patok, *Bronisław Gładysz*, Gdynia 1979 (maszynopis w zbiorach Sali Tradycji UMG); „Dziennik Bydgoski” 18.08.1932, nr 188; „Technika i Gospodarka Morska” 1974, nr 10; „Dziennik Bałtycki” 17.07.1974; „Wiadomości Rybackie” 2016, nr 9/10.

4 Wienczysław Kon, *Kapitan żeglugi wielkiej Bronisław Gładysz*, „Technika i Gospodarka Morska” 1974, nr 10, s. 602.

5 Nekrolog Bronisława Gładysza, „Dziennik Bałtycki” 17.07.1974, w zbiorach Sali Tradycji UMG – D/2777, s. 78.